

Debatt

SVEN ÅKESSON:

Om de differentierade avgifterna för långtidsvård

Före valet 1982 fattade Riksdagen ett beslut (rekommendation) om att Landstinget skulle få ta ut differentierade avgifter för långtidsvård. Sådana avgifter har omhändertagna på ålderdomshem sedan länge fått betala. Vad var naturligare än att införa enhetliga regler? Det låter acceptabelt.

Tyvärr leder de differentierade avgifterna alltför ofta till horribla konsekvenser. Ett drastiskt exempel: Mannen som har mycket goda pensioner träffas av halvsidig förlamning. Han har under ett långt liv redan vårdats 11 månader på sjukhus. Efter några veckor på akutsjukhus förs han över till långtidsvård. Hustrun är ungefär 10 år yngre och har att reda sig på allenast folkpension + ett mindre ATP-tillägg. Hon gifte sig då hon blev legitimerad sjuksköterska men fick inte utöva sitt yrke. Det var då; inga gifta sköterskor på sjukhus.

Vad rör sig i huvudet på dessa båda makar? Mannen förstår att det bästa vore att han dog så fort som möjligt. Hustrun snuddar skuldmedvetet vid liknande tankegångar. Ödet vill annorlunda. Hon måste söka sig till en betydligt enklare miljö och får förhoppningsvis bostadsbidrag. Några månader senare dör maken och hustrun får plötsligt något över 50% av hans pension och hennes inkomst ökar 3-4 ggr. Hon hade alls icke måst bryta hemmet och flytta.

Beträffande ålderdomshemmen ligger det litet annorlunda till. Man behöver inte vara i vanlig mening sjuk för att beredas plats där (alla pensionärer har åderförkalkning, de fles-

ta utan påtagliga symtom). Klientelet består av ganska pigga gamlingar, ofta ensamstående. Det är vanligt att äldre par löser problemet genom att flytta dit båda två. Men naturligtvis kan också här svårartade komplikationer uppkomma.

Gertrud Sigurdsen söker efter en lösning. Hon har inte lätt. Alla politiker talar, när det passar sig, varmt för att äldre par så länge som möjligt skall kunna bo kvar i sina hem. Men vad händer nu i Stockholms läns landsting? Möjligheten att vårdas hemma begränsas naturligtvis om förslaget om fördubbling av avgifterna för hemhjälp går igenom. Till det får man höra att detta vårt landsting inte har råd att avstå från de differentierade avgifterna. Att pengarna i stor utsträckning tas från dem jag vill beteckna som långvårdsänkor, bekymrar tydligen inte. Är Stockholms läns landsting så dåligt skött i förhållande till Kopparbergs och Gävleborgs län som klarar sig bra utan dessa differentierade avgifter. I just Hudiksvall har man infört en lyckad flexibel vård på långvårdskliniken och alla samverkar till att verkligen bereda vård i hemmet så långt som möjligt.

En enkel lösning vore att, så snart maken tas in för definitiv vård på långvårdsklinik eller ålderdomshem, skall hustruns änkepension dras av och tillfalla henne. Beloppet bör för landstingets del vara avdragbart beträffande skatten. Det behövs ingen byråkrati alls. Änkepensionen kan omedelbart tas fram på data.